

Forslag

til

Lov om priser og avancer.

FremSAT den 29. januar 1974 af *handelsministeren*.

Kapitel 1.

Lovens formål.

§ 1. Loven har til formål gennem tilsyn med priser og avancer at bidrage til en økonomisk stabilisering.

Kapitel 2.

Indseende med priser og avancer.

§ 2. Det påhviler monopoltilsynet at overvåge udviklingen i priser og avancer.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan give indberetning til vedkommende minister om forhold, herunder bestemmelser i lovgivningen, som må antages at kunne virke hæmmende på konkurrencen.

§ 3. Monopoltilsynet kan for bestemte vare-, tjeneste- og transportydelsesområder eller for enkelte virksomheder foreskrive, at prisforhøjelser skal indberettes til tilsynet.

§ 4. Monopoltilsynet kan orientere offentligheden om priser og prisforskelle for vigtige forbrugsvarer. Offentliggørelsen sker uden nævnelser af enkeltvirksomheders navne.

§ 5. Monopoltilsynet kan undersøge priser og avancer i private erhvervsvirksomheder, brugsforeninger og andre andelsforeninger på områder, hvor tilsynet finder, at der er behov for en offentlig redegørelse for prisdannelsen.

Stk. 2. Forinden undersøgelsen i henhold til stk. 1 iværksættes, skal monopoltilsynet

forhandle med vedkommende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer om grundlaget for undersøgelsen.

Stk. 3. Forinden der gives meddelelse til offentligheden om resultatet af undersøgelser i henhold til stk. 1, skal monopoltilsynet give de pågældende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer lejlighed til at udtale sig herom. Efter anmodning offentliggøres de således indhentede udtalelser i forbindelse med meddelelsen fra monopoltilsynet.

Kapitel 3.

Fastsættelse af priser m. v.

§ 6. For erhvervsmæssigt salg af varer her i landet og erhvervsmæssig levering af tjeneste- og transportydelser her i landet kan monopoltilsynet for indtil 6 måneder for bestemte vare- og ydelsesområder, hele brancher eller enkeltvirksomheder bestemme:

- 1) at de på en bestemt dato gældende priser, takster, honorarer eller avancer ikke må forhøjes, eller
- 2) at de på en bestemt dato gældende priser, takster, honorarer eller avancer ikke må forhøjes med mere end nærmere angivne beløb eller procenter, eller
- 3) at nærmere angivne priser, takster, honorarer eller avancer ikke må overskrides.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan inden for det af stk. 1 omfattede område efter forhandling med de pågældende enkeltvirksomheder,

brancheorganisationer eller foreninger bestemme, at der ved beregningen af priser, takster, honorarer og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan, efter at de pågældende enkeltvirksomheder, brancheorganisationer eller foreninger har haft lejlighed til at udtale sig herom, forlænge eller ændre de i henhold til stk. 1 fastsatte bestemmelser for indtil 6 måneder ad gangen.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for priser og avancer, der fastsættes eller tilkendegives for videresalg i efterfølgende omsætningsled.

Stk. 5. Denne paragraf gælder ikke priser, takster og honorarer, der fastsættes eller godkendes af staten eller af en kommune.

§ 7. Ved fastsættelse af forskrifter i henhold til § 6 lægges kostprisprincippet i almindelighed til grund. Desuden tages der hensyn til virksomhedernes:

- 1) effektivitet, således at effektive virksomheder får dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance, og
- 2) kapacitetsudnyttelse, således at unormal lav kapacitetsudnyttelse ikke kan begrunde prisforhøjelse.

§ 8. Såfremt monopoltilsynet inden for et vare- eller ydelsesområde eller en branche konstaterer urimelige priser, takster eller honorarer, påhviler det tilsynet at bringe forholdet til ophør ved foranstaltninger i medfør af § 6.

Stk. 2. Et forhold anses i almindelighed som omfattet af stk. 1, hvis der foreligger priser, takster og honorarer, som overstiger, hvad der kan fastsættes efter § 7.

Stk. 3. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 kan undlades, såfremt varens eller ydelsens karakter eller betydning i omsætningen taler derfor.

Kapitel 4.

Videresalgpriser og -avancer.

§ 9. Virksomheder inden for industri, håndværk og handel, som for salg af varer her i landet fastsætter eller tilkendegiver priser eller avancer for videresalg i efterfølgende omsætningsled, skal anmelde disse og

ændringer heri til monopoltilsynet. Anmeldelse skal ske snarest muligt og senest samtidig med, at priserne meddeles de efterfølgende omsætningsled. Monopoltilsynet kan fritage for anmeldelsespligten.

Kapitel 5.

Mærkning og skiltning m. v.

§ 10. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om mærkning eller skiltning med pris, om fakturering og om dokumentation for prisberegningen, såfremt tilsynet finder sådanne foranstaltninger nødvendige af kontrollenssyn i forbindelse med et indgreb efter § 6 eller egnede til at fremme konkurrencen.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om prisangivelse ved annoncering, mærkning og skiltning med henblik på salg af varer, for hvilke købesummen betales i afdrag.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan endvidere fastsætte de regler om klassificering, sortering og lignende, der er nødvendige i forbindelse med fastsættelsen af forskrifter i henhold til § 6.

Stk. 4. Regler efter stk. 1 — 3 fastsættes efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer.

§ 11. Med hensyn til varer, der af fabrikanten, importøren eller grossisten sælges i detailsalgspakning, kan monopoltilsynet efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer fastsætte regler om mængdeangivelse på pakningen.

Kapitel 6.

Almindelige bestemmelser.

§ 12. Med hensyn til monopoltilsynets beføjelser til at kræve oplysninger m. v. og med hensyn til klage over tilsynets afgørelser finder reglerne i § 15, jfr. § 20, og § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. De af monopoltilsynet i henhold til loven fastsatte generelle bestemmelser bekendtgøres i „Statstidende“.

§ 13. Loven omfatter ikke løn- og arbejdsforhold. Monopoltilsynet kan dog til brug ved administrationen af loven kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om lønforhold.

Stk. 2. Loven omfatter heller ikke omsætning eller udlejning af fast ejendom, vandforsyning, forsikring, bankers og sparekassers renteberegning samt handel med værdipapirer og udnyttelse af ophavsrettigheder og immaterielle ejendomsrettigheder.

Kapitel 7.

Straffebestemmelser.

§ 14. Med bøde eller hæfte, straffes den, der

- 1) overtræder § 9,
- 2) undlader at efterkomme et påbud eller overtræder et forbud, udstedt efter § 3 eller § 6, stk. 1 og 2, eller
- 3) undlader at meddele oplysninger, som afkræves ham efter § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, jfr. monopollovens § 15.

Stk. 2. Den, som i forhold der er omfattet af loven, meddeler monopoltilsynet eller monopol-ankenævnet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold af betydning for den pågældende sags afgørelse, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes straf af

bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

Stk. 5. Ved behandlingen af sager i henhold til denne paragraf anvendes reglerne i lov om rettens pleje kap. 69 i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

Kapitel 8.

Ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 15. Loven træder i kraft den 24. februar 1974.

§ 16. Lov nr. 115 af 2. april 1971 om priser og avancer ophæves.

Stk. 2. Bestemmelser fastsat i henhold til § 6, stk. 1 og 2, i lov nr. 115 af 2. april 1971 forbliver i kraft indtil 6-måneders dagen for deres udstedelse, medmindre de forinden ophæves.

Stk. 3. Bestemmelser fastsat i henhold til §§ 9 og 10 i lov nr. 115 af 2. april 1971 eller opretholdt ved dennes § 15, stk. 2, forbliver i kraft indtil de ophæves.

Stk. 4. Overtrædelse af de i stk. 2 og 3 nævnte bestemmelser straffes med bøde eller hæfte. § 14, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

§ 17. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

De senere år har været præget af betydelige prisstigninger i alle vestlige industrilande.

I Danmark steg forbrugerpriserne i 1972 med 7 pct. og i 1973 med yderligere 12½ pct. Prisstigningerne har i 1973 gjort sig gældende over en bred front, men var særligt kraftige for levnedsmidler samt for visse servicefag og tjenesteydelser.

Prisstigningerne kan henføres til såvel udenlandske som indenlandske forhold.

Af udenlandske årsager kan navnlig fremhæves stærkt stigende priser på råvarer, og i særdeleshed de i slutningen af 1973 voldsomt stigende priser på fast og flydende brændsel. Også stigning i eksportpriser har øvet indflydelse på hjemmemarkedspriserne, hvilket især gælder for en række landbrugsprodukter, hvis priser er markedsbestemte. EF's markedsordninger har især øvet indflydelse på priserne for mejeriprodukter.

Blandt indenlandske årsager til prisstigningerne kan peges på omkostningsstigninger i produktion, handel og transport. I ikke ringe grad har disse omkostningsforøgelser sammenhæng med den almindelige lønstigning og det forhold, at arbejdsmarkedets overenskomstfornyelser i foråret 1973 gav særlige stigninger for lavtlønnede og kvinder, det sidste som følge af gennemførelsen af ligeløn. Ud over omkostningsstigninger har det øgede aktivitetsniveau medført et almindeligt efterspørgselspres, som har muliggjort fuld dækning af omkostningsstigninger inden for pris- og avancelovens rammer.

Selv om visse råvarepriser i den senere tid har vist stagnerende tendens, må det tages i betragtning, at de allerede indtrufne prisstigninger på råvarer og mineralske olier endnu ikke er slået fuldt ud igennem i det danske prisniveau. Såvel af ydre som af indre årsager må man derfor fremdeles regne med tendenser til større prisstigninger.

På denne baggrund må det skønnes nødvendigt, at der findes en prislovgivning, som giver prismyndighederne de fornødne muligheder for indgreb med sigte på at undgå en udvikling med accelererende prisstigninger. Ved det foreliggende lovforslag tilstræbes det at opstille en række forskellige muligheder for indgreb i prisdannelsen, således at monopoltilsynet kan tilpasse indgrebene efter de særlige forhold, der måtte være gældende for den enkelte vare eller ydelse eller det enkelte brancheområde. Herved skulle opnås en betydelig fleksibilitet, også såle-

des at indgrebene kan begrænses tidsmæssigt i overensstemmelse med de forudsætninger, som konkret måtte være til stede.

Indgreb i prisdannelsen vil blive bragt i anvendelse på områder, hvor der forekommer en ufuldkommen priskonkurrence og træghed i den almindelige pristilpasning. Også på områder, hvor andre konkurrencemidler end priskonkurrencen bringes i anvendelse, f.eks. omkostningskrævende konkurrencemidler o.lign., kan der være anledning til at benytte prislovens indgrebsbeføjelser for at sikre en rimelig prisdannelse.

Endelig kan den almindelige inflationære prisudvikling eller tendenser i retning af en sådan give baggrund for prismæssige indgreb af forskellig art med henblik på at forhindre urimelige prisstigninger eller for at øve en almindelig retarderende påvirkning på prisstigningerne.

Ud over indgrebsbeføjelserne er der i lovforslaget også taget hensyn til behovet for en almindelig prisovervågning, en foranstaltning, der efterhånden har fået udbredelse i mange landes prispolitik, og som må tillægges betydelig vægt. Ved prisovervågning forstås en undersøgelsesvirksomhed, som har til formål at følge og nærmere studere prisdannelsen og prisudviklingen for udvalgte varer eller tjenesteydelser evt. med henblik på at orientere offentligheden om prisudviklingen, uden at der hermed er tænkt på direkte prisregulerende indgreb.

De midler, som står til rådighed for monopoltilsynet til varetagelse af denne overvågningspligt, er foruden tilsynets stab af inspektører, en generel anmeldelsespligt for vejrende priser, anmeldelsespligt for prisforhøjelser, der er omfattet af monopollovens bestemmelser samt endelig adgang til efter lovforslaget at kræve prisforhøjelser anmeldt til tilsynet til orientering. I perioder med stærke prisstigninger vil der være behov for at følge prisudviklingen, således at indgreb hurtigt kan foretages over for urimelige prisforhøjelser.

Pris- og avanceloven af 1971 har medført en forøgelse af antallet af monopoltilsynets normeringer med 35 midlertidige heltidsstillinger. Herudover er antallet af deltidsbeskæftigede steget med 10. En væsentlig del af denne udvidelse kan henføres til ansættelse af inspektører og andet „teknisk“ personale.

Indholdet af den foreslåede lov, der bliver af mere permanent karakter, gør det påkrævet at gennem-

føre en omlægning af tilsynets organisatoriske opbygning. Endvidere må det påregnes, at tilsynets arbejde med de nu foreslåede bestemmelser bliver af mindst samme omfang som arbejdet med administrationen af den gældende lov. Den gældende lovs obligatoriske kalkulationsregler bliver efter lovforslaget erstattet af en adgang for tilsynet til at gribe ind over for priser m.v., og i visse tilfælde en pligt til indgriben. Hermed er initiativet lagt over til tilsynet, og det er derfor af afgørende betydning for lovens effektivitet, at tilsynet har det nødvendige personale til rådighed ved administrationen af loven.

Gennemførelsen af loven gør det derfor påkrævet, at de midlertidige stillinger nu gøres permanente.

Som følge af bortfaldet af bestemmelserne om prisberegningen for offentlige ydelser vil der ikke længere være brug for tilsynets taksikontor i dets nuværende skikkelse. Til gengæld må det påregnes at blive nødvendigt at oprette et nyt kontor til varetagelse af de nye opgaver, som efter lovforslaget pålægges tilsynet, f.eks. administration af sager, hvor tilsynet har pligt til at gribe ind over for priser m.v. Det vil derfor være nødvendigt, at også denne kontorchefstilling gøres permanent.

Lovforslaget medfører ikke merudgifter i forhold til pris- og avanceloven af 1971. Af bevillingstekniske grunde er udgiften til aflønning af det omhandlede personale og til øvrige nødvendige foranstaltninger, der skønnes at ville andrage ca. 2,8 mill. kr. på årsbasis, ikke medtaget på handelsministeriets budget på finansloven for finansåret 1974-75.

Til § 1.

Denne bestemmelse tjener alene til at tydeliggøre de formål, der tilstræbes opfyldt med loven.

Til § 2.

Bestemmelsen er sammenfaldende med § 2 i den gældende pris- og avancelov. Monopoltilsynet har med hjemmel i denne bestemmelse løbende fulgt den almindelige udvikling i priser og avancer og har afgivet offentlige redegørelser herfor.

Til § 3.

Som et led i en mere udbygget prisovervågning er det skønnet påkrævet at indføje en bestemmelse, hvorefter tilsynet for nærmere angivne varer eller ydelser kan foreskrive pligt til at indberette prisforhøjelser senest samtidig med, at disse forhøjelser sættes i kraft. Herigennem øges tilsynets muligheder for at få orientering om den løbende prisudvikling.

Til § 4.

Med hjemmel i den gældende pris- og avancelovs § 2, stk. 1, har tilsynet på vigtige forbrugsvareområder givet løbende orientering om priser og prisændringer. Desuden har tilsynet foretaget orienterende pris- og avanceundersøgelser af lokal karakter. Der er eksempelvis gennemført undersøgelser af pris- og avanceudviklingen for brød i visse lokalområder, for kød og flæsk og for kartofler.

Det har kunnet konstateres, at disse undersøgelser har haft en gunstig indflydelse på prisdannelsen på de pågældende områder.

Bestemmelsen tilsigter en fortsættelse af denne praksis og er indsat for såvel over for erhvervslivet som tilsynet at fremhæve betydningen af sådanne meddelelser til offentligheden. Det bør tilstræbes, at tilsynet fortsættes sin virksomhed på dette område i mindst samme omfang som hidtil.

Det må herved fremhæves, at det kan være af betydning for fremme af konkurrencen og til vejledning for forbrugerne, hvis tilsynet udsender korte orienterende meddelelser om priser og prisforskelle for vigtige forbrugsvarer. Sådanne prisorienteringer kan vedrøre forholdene i hele landet, men kan også have interesse, hvis de giver oplysninger til forbrugere i lokalt afgrænsede områder. Orientering om prisforskelle mellem forskellige butikstyper for identiske varer vil også kunne være af betydning, men det må, under hensyn til den mere summariske karakter af de undersøgelser, som ligger til grund for orientering af offentligheden efter denne bestemmelse, tilstræbes, at enkeltvirksomheders anonymitet bevares.

Sådanne meddelelser sigter i første række på en konstatering af faktiske prisforhold og ikke på en nærmere vurdering heraf. De har ikke samme karakter som undersøgelser efter § 5, og de bør derfor ved deres offentliggørelse fremtræde på en sådan måde, at det klart fremgår, at der ikke er tale om den samme tilbudsstående analyse, som ved en § 5-undersøgelse.

Til § 5.

Denne bestemmelse er uændret i forhold til den gældende pris- og avancelovs § 3, der videreførte prisindseendelovens § 1.

Bestemmelsen tager fortrinsvis sigte på det område, hvor der hverken er konkurrencebegrænsning i monopollovens forstand eller fri konkurrence.

Medens lovforslagets § 4 omhandler en almindelig prisovervågning, tager § 5 sigte på selve prisdannelsen og de strukturforhold og andre underliggende faktorer, der er bestemmende for denne.

Til § 6

Bestemmelsen indeholder de indgrebsmuligheder, som monopoltilsynet har med henblik på regulering af priser og avancer.

Stk. 1 er med ændringer sammenfaldende med § 6, stk. 1, i den gældende pris- og avancelov. Det må imidlertid antages, at bestemmelsens anvendelsesområde i praksis vil få større betydning for vareomsætningen end hidtil. Hovedsigtet med pris- og avancelovens § 6, stk. 1, var at give monopoltilsynet mulighed for at gribe ind på tjenesteydelsesområdet, idet man med hensyn til vareomsætningen i almindelighed gik ud fra, at kalkulationsreglen i lovens § 5, stk. 1, ville udøve den fornødne bremsende effekt, således at § 6-indgreb over for vareomsætningen kun skulle anvendes inden for områder, hvor der måtte skønnes at foreligge et særligt behov herfor. Da forslaget ikke indeholder en til pris- og avancelovens § 5, stk. 1, svarende bestemmelse, må der således forudses en hyppigere anvendelse af hjemlen til prisindgreb over for vareomsætningen.

Når det bestemmes, at monopoltilsynet kan gribe ind, såvel over for hele brancher som over for bestemte vare- og ydelsesområder eller enkeltvirksomheder, skal dette kun betragtes som en tydeliggørelse af den gældende lov, idet denne altid har været fortolket på lignende måde.

Monopoltilsynets hjemmel til at fastsætte priser, takster og honorarer i nr. 1-3 er udvidet til også at omfatte avancer. Dette skyldes, at monopoltilsynet under administrationen af pris- og avanceloven har følt et behov for at kunne gribe direkte ind i avancerdannelsen. Det kan f.eks. på et område med priser, som er undergivet sæsonsvingninger, være umuligt at fastsætte bestemte priser, mens det derimod kan være hensigtsmæssigt at fastsætte, at der til de til enhver tid gældende indkøbspriser af den handlende kun må lægges en bestemt avance. Det må antages, at den gældende lov ikke indeholder hjemmel til et sådant indgreb.

Der kan opstå behov for at fastsætte bestemmelser, som går ud på, at nærmere angivne priser ikke må forhøjes med mere end monopoltilsynet tillader. Bestemmelser af denne art vil kunne fastsættes inden for de bestående rammer, idet monopoltilsynet altid vil kunne ændre en afgørelse truffet efter nr. 1-3.

Det forudsættes, at tilsynet ved fastsættelse af et prisstop tager et rimeligt hensyn til virksomheder, som på stopdagen for en bestemt varegruppe havde unormalt lave priser, f.eks. som led i et salgsmæssigt stød.

Bestemmelsen i stk. 2, som er ny, giver monopoltilsynet mulighed for, i stedet for indgreb efter stk.

1 som forudsætter fastsættelse af bestemte priser m.v., at gribe ind i form af fastsættelse af bestemte kalkulationsregler. Sådanne kalkulationsregler vil kunne være af en art, som den der findes i pris- og avancelovens § 5, stk. 1, der bestemmer, at de på en bestemt dato gældende priser kun må forhøjes med nærmere angiven omkostningsstigninger. De kan imidlertid også være af en art, som fastsætter fremgangsmåden ved kalkulation af en pris fra grunden uden at tage udgangspunkt i de på en bestemt dato gældende salgspriser. Det vil være naturligt at følge denne fremgangsmåde i tilfælde, hvor der kan rejses tvivl om rimeligheden af den pris, som ville komme til at danne udgangspunkt for en „prisstigningskalkulation“. Hertil kommer, at kalkulationer, der bygger på et fast udgangspunkt for prisfastsættelsen, som erfaringen viser, kun med fordel kan anvendes i en kortere periode.

I modsætning til indgreb efter stk. 1 er fastsættelse af kalkulationsregler i henhold til stk. 2 ikke begrænset til en gyldighedsperiode på 6 måneder med mulighed for forlængelse. Dette skyldes, at mens foranstaltninger, som medfører direkte fastsættelse af priser, typisk skal anvendes til indgriben i en akut situation og kun have en begrænset varighed, må fastsættelse af kalkulationsregler betragtes som mere langsigtede ordninger, der først gør nytte efter at have virket i nogen tid. Anvendelse af en kalkulationsordning indebærer iværksættelse af foranstaltninger hos de berørte erhvervsvirksomheder, som det ikke vil være rimeligt at forlange, hvis det kun drejer sig om et kortfristet indgreb. Det er fundet rimeligt at foreskrive pligt for monopoltilsynet til at forhandle med erhvervsorganisationer og virksomheder i forbindelse med indførelse af kalkulationsregler, idet sådanne regler kun vil kunne udformes i samarbejde mellem tilsynet og organisationerne og virksomhederne.

Bestemmelsen i stk. 4 er ny og gør beføjelserne i stk. 1-3 anvendelige på videresalgpriser eller -avancer, som fastsættes af tidligere led i omsætningen.

Sådan prisfastsættelse — bruttopriser — har for visse varer og brancher en betydelig udbredelse. Der kan være grund til at have opmærksomheden særlig henvendt på bruttoprissystemers anvendelse, fordi der under nutidens distributionsforhold er en tendens til at forhandlerne søger at formå leverandørerne til at prismærke varerne som led i en almindelig salgsservice. Herved opstår risiko for uniformering af prisdannelsen ofte med den virkning, at priser og avancer bliver høje.

Undertiden er der til bruttoprisfastsættelsen knyttet en række særlige rabat- og bonusydelse,

som kan være omkostningsmæssigt begrundet, men som også ofte skyldes salgsfremmende hensyn og derved mere eller mindre kan indebære diskriminerende virkninger over for forskellige forhandlerkategorier.

I en vis udstrækning kan urimelige virkninger af bruttopriser imødegås i medfør af monopollovens bestemmelser. Monopollovens § 10 forbyder således håndhævelse af bruttopriser, men indgreb over for bruttopriser forudsætter, at der foreligger en konkurrencebegrænsning som omhandlet i monopollovens § 2, dvs. væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- og transportforhold.

Denne begrænsning i monopollovens anvendelsesområde har i praksis vanskeliggjort indgreb over for bruttopriser for mærkevarer, hvis omsætningsmæssige betydning i det enkelte tilfælde ofte er ringe.

Stk. 3 og 5 er helt enslydende med pris- og avancelovens § 6, stk. 2 og 3. Med hensyn til stk. 5 skal det dog bemærkes, at bortfaldet af pris- og avancelovens § 4, stk. 3, medfører, at monopoltilsynet for fremtiden ikke skal beskæftige sig med fastsættelsen af offentlige eller offentligt godkendte priser, takster og honorarer.

Til § 7.

Bestemmelsen er sammenfaldende med bestemmelsen i den gældende pris- og avancelovs § 7 og fastsætter i princippet de samme kriterier for, hvad der kan betragtes som rimelige priser m.v., som monopolloven.

Hovedreglen er, at man under anvendelse af kostprisprincippet skal fastsætte priserne således, at en effektiv virksomhed med normal kapacitetsudnyttelse kan opnå dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance. Såfremt monopoltilsynet under en bedømmelse efter disse retningslinjer finder, at den virksomhed, hvis forhold er til bedømmelse, ikke drives effektivt eller ikke har en rimelig kapacitetsudnyttelse, må priserne fastsættes ud fra, hvad der er nødvendigt til dækning af de nævnte omkostninger m.v. i en tilsvarende virksomhed, som drives effektivt med normal kapacitetsudnyttelse.

I mindre virksomheder, hvor indehaveren deltager direkte i det produktive arbejde, forudsættes der taget et rimeligt hensyn til vederlæggelsen af denne arbejdsindsats.

Blandt de direkte omkostninger knytter interessen sig især til lønomkostningerne, idet råvarepriserne som regel vil være bestemt af ude fra kommende forhold, hvorpå man fra dansk side ingen indflydelse kan øve. I kalkulationsreglen i den gæl-

dende pris- og avancelovs § 5, stk. 1, nr. 5, er adgangen til at indregne stigende lønomkostninger begrænset til lønforbedringer, der er fastlagt i ordinært fornyede kollektive overenskomster, idet prisforhøjelser dog ikke vil kunne foretages for den andel af en lønstigning, der ifølge overenskomsten kan modregnes. For områder der ikke er omfattet af overenskomster forholdes som for nærmest tilsvarende ordinært fornyede kollektive overenskomster. Monopoltilsynet er efter forslaget ikke bundet til at anvende samme fangangsmåde med hensyn til indregning af lønomkostninger, når det skal bestemme, hvad der er en rimelig pris. Herved tilstræber man en mere fleksibel ordning, således at afgørende for lønomkostningers indregning må være, som de har kunnet betragtes som „nødvendige“ omkostninger. Det er således ikke udelukket, at der kan forekomme lønomkostninger, som ikke fuldt ud vil kunne indregnes i priserne.

Til § 8.

Bestemmelsen fastsætter en pligt for monopoltilsynet til at gribe ind, hvis der indenfor en branche, et vare- eller ydelsesområde konstateres urimelige priser, takster eller honorarer. Hermed ændres den *adgang*, som monopoltilsynet efter § 6 har til at gribe ind overfor pris- og avancedannelsen til en *pligt* til under visse betingelser at anvende de midler, som står til rådighed for tilsynet i § 6. Denne nydannelse skal sikre, at tilsynet straks griber ind, hvor der foreligger urimelige priser m.v. og vil således medvirke til at forhindre urimelige prisstigninger.

Pligten for monopoltilsynet til at gribe ind opstår først, når tilsynet har konstateret urimelige priser m.v. Foreligger der en situation, hvor man må antage, at der vil komme store prisstigninger f.eks. som følge af prisstigninger på råvarer, vil det være naturligt, at monopoltilsynet griber ind med pålæg efter § 6 for at forhindre, at prisstigningerne, når de slår igennem i færdigvarepriserne, medfører urimelige avancer. I en sådan situation, hvor tilsynets indgriben grunder sig på et skøn over en kommende prisudvikling, er det ikke fundet rimeligt at pålægge tilsynet en pligt til indgriben.

Monopoltilsynets pligt til at gribe ind gælder endvidere kun for brancher, vare- og tjenesteydelsesområder, hvorimod tilsynet ikke har pligt til at gribe ind overfor enkeltvirksomheder. Hvis en virksomhed tager urimelige priser, har tilsynet dog mulighed for at gribe ind med hjemmel i § 6. Når § 8 ikke omfatter enkeltvirksomheder skyldes det frygt for, at tilsynet kunne blive tvunget til at beskæftige sig med en lang række sager af mindre betydning og

derfor ikke ville have kapacitet til at beskæftige sig med store sager af afgørende betydning for prisdannelsen.

Bestemmelsen bygger på det samme princip som bestemmelsen i monopollovens § 11, hvorefter det påhviler monopoltilsynet at gribe ind, hvis tilsynet finder, at en konkurrencebegrænsning medfører eller må antages at ville medføre urimelige priser eller forretningsbetingelser.

Når man har valgt denne fremgangsmåde, skyldes det, at urimelige priser m.v. ikke blot kan opstå som følge af konkurrencebegrænsninger, men også kan være en følge af en inflationær udvikling i ly af hvilken der vil kunne fastsættes urimelige priser på samme måde, som hvis der under normale forhold var tale om en dominerende plads på markedet eller en del af dette. Hvis f.eks. omkostninger, avancer og lignende, beregnes som et procentvis tillæg til vareprisen, kan disse tillæg blive urimelige under stærkt stigende priser. Et sådant forhold vil monopoltilsynet nu have pligt til at bringe til ophør.

Stk. 2, fastsætter, hvad der forstås ved „urimelige priser m.v.“. En pris anses i almindelighed for urimelig, hvis den overstiger, hvad der kan fastsættes efter § 7. Da § 7, uanset visse forskelligheder i formuleringen, reelt er sammenfaldende med de tilsvarende bestemmelser i monopollovens §§ 11 og 12, har man hermed på samme måde som i stk. 1 overført principperne fra monopolloven til prisloven.

Ud fra samme betragtning, som har ført til, at der ikke pålægges monopoltilsynet pligt til at gribe ind over for enkeltvirksomheder, er det i stk. 3 foreslået, at i øvrigt pligtmæssig indgriben kan undlades, såfremt varens eller ydelsens karakter eller betydning i omsætningen gør det rimeligt at undlade indgriben. Der er herved eksempelvis tænkt på udpræget luksusbetonede varer og på varer, der har ringe betydning i det almindelige forbrug.

Til § 9.

Bestemmelsen er uændret i forhold til den gældende bestemmelse i pris- og avancelovens § 8, stk. 1.

Til § 10.

Ifølge stk. 1 kan monopoltilsynet fastsætte regler om mærkning og skiltning med pris, om fakturering og om dokumentation for prisberegningen. Bestemmelsen om prismærkning og om fakturering findes også i den gældende lovs § 9, men forudsætter, at sådanne regler først fastsættes efter en undersøgelse i henhold til den gældende lovs § 3 (jfr. forslaget § 5). Da sådanne undersøgelser har været meget tidkrævende, og da paragraffen fastsætter, at der, forinden der gives sådanne regler, skal forhandles med

erhvervs- og forbrugerorganisationerne, findes det ikke påkrævet at opretholde kravet om en forudgående undersøgelse.

Hidtil har det påhvilet virksomhederne at kunne dokumentere grundlaget for deres prisberegning, jfr. § 11 i den gældende lov. Efter den foreslåede bestemmelse er virksomhederne fritaget for denne pligt, indtil tilsynet eventuelt pålægger dem for fremtiden at kunne dokumentere prisberegningen. Betingelsen for, at tilsynet kan fastsætte de omhandlede regler er, at reglerne enten kan fremme konkurrencen eller er nødvendige for, at tilsynet kan føre kontrol med indgreb, der er fastsat i henhold til § 6.

Bestemmelsen indebærer, at monopoltilsynet ikke alene kan fastsætte regler om dokumentation for prisberegningen med henblik på anvendelse for tilsynets inspektører m.v., men også med henblik på, at den enkelte kunde sættes i stand til at bedømme rimeligheden af en pris. Det vil f.eks. kunne bestemmes, at reparationsvirksomheder i regninger til kunden skal specificere medgåede reservedele og den anvendte arbejdstid, som skal kunne dokumenteres ved fremlæggelse af arbejdsedler.

Stk. 2 og 3 svarer til den gældende lovs § 9, stk. 2 og 3.

Endelig er det ligesom efter den gældende lov pålagt monopoltilsynet at forhandle med de berørte erhvervsorganisationer og forbrugerorganisationerne inden tilsynet benytter sin adgang til at fastsætte reglerne.

Til § 11.

Bestemmelsen svarer til den nugældende pris- og avancelovs § 10.

Til § 12.

Stk. 1 svarer til § 12, stk. 1, i den gældende pris- og avancelov.

I stk. 2 fastsættes det, at monopoltilsynets generelle bestemmelser bekendtgøres i „Statstidende“. I handelsministeriets bekendtgørelse nr. 117 af 3. april 1971 er det for bestemmelser i henhold til den gældende lov fastsat, at bekendtgørelse skal finde sted i „Statstidende“ og i „Meddelelser fra monopoltilsynet“. Da det imidlertid kun er bekendtgørelsen i „Statstidende“, der er bindende for borgerne, har man fundet det rigtigst kun at foreskrive denne bekendtgørelse i loven. Det forudsættes dog, at monopoltilsynet fortsat vil offentliggøre generelle bestemmelser i „Meddelelser fra monopoltilsynet“. Man har endvidere fundet det praktisk at optage bestemmelsen i selve lovtæksten i stedet for efterfølgende at udstede en bekendtgørelse om spørgsmålet:

F. t. l. om priser og avancer.

Til § 13.

Ligesom i den gældende lovs § 13, stk. 1, er det fastsat, at loven ikke omfatter løn- og arbejdsforhold. Monopoltilsynet kan dog til brug ved administrationen af loven kræve oplysninger om alle lønforhold. I den gældende lov kan tilsynet kun kræve oplysning om de lønforhold, der er omfattet af § 5, stk. 1, nr. 5, idet alle andre lønstigninger er uden interesse ved administration af loven, da de ikke kan indregnes i priserne.

I stk. 2 er det ligesom i den gældende lovs § 13, stk. 2, fastslået, at loven ikke gælder for en række områder, der også tidligere har været undtaget fra prislovgivningen.

Til § 14.

Der foreslås straffebestemmelser svarende til de

hidtidige straffebestemmelser i den gældende pris- og avancelov.

Til § 16.

Den gældende pris- og avancelov ophæves.

Med hjemmel i den gældende lovs § 6 har monopoltilsynet udstedt en række bekendtgørelser, der efter deres indhold har gyldighed i indtil 6 måneder. Disse bekendtgørelser forbliver i kraft indtil de udløber eller indtil tilsynet ophæver dem.

De bekendtgørelser, som monopoltilsynet har udstedt om prismærkning m.v., om fakturering og om mængdeangivelse på pakninger i henhold til den nugældende pris- og avancelovs §§ 9 og 10, forbliver ligeledes i kraft, hvorved bemærkes, at forslaget indeholder bemyndigelser til monopoltilsynet svarende til de nævnte paragraffer i den gældende lov.

Lovforslaget sammenholdt med gældende bestemmelser.

Gældende bestemmelser.

§ 1. Loven har til formål gennem tilsyn med priser og avancer at bidrage til en økonomisk stabilisering.

§ 2. Det påhviler monopoltilsynet at overvåge udviklingen i priser og avancer.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan give indberetning til vedkommende minister om forhold, herunder bestemmelser i lovgivningen, som må antages at kunne virke hæmmende på konkurrencen.

§ 3. Monopoltilsynet kan undersøge priser og avancer i private erhvervsvirksomheder, brugsforeninger og andre andelsforeninger på områder, hvor tilsynet finder, at der er behov for en offentlig redegørelse for prisdannelsen.

Stk. 2. Forinden undersøgelsen i henhold til stk. 1 iværksættes, skal monopoltilsynet forhandle med vedkommende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer om grundlaget for undersøgelsen.

Stk. 3. Forinden der gives meddelelse til offentligheden om resultatet af undersøgelser i henhold til stk. 1, skal monopoltilsynet give de pågældende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer lejlighed til at udtale sig herom. Efter anmodning offentliggøres de således indhentede udtalelser i forbindelse med meddelelsen fra monopoltilsynet.

Forslag.

§ 1. Loven har til formål gennem tilsyn med priser og avancer at bidrage til en økonomisk stabilisering.

§ 2. Det påhviler monopoltilsynet at overvåge udviklingen i priser og avancer.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan give indberetning til vedkommende minister om forhold, herunder bestemmelser i lovgivningen, som må antages at kunne virke hæmmende på konkurrencen.

§ 3. Monopoltilsynet kan for bestemte vare-, tjeneste- og transportydelsesområder eller for enkelte virksomheder foreskrive, at prisforhøjelser skal indberettes til tilsynet.

§ 4. Monopoltilsynet kan orientere offentligheden om priser og prisforskelle for vigtige forbrugsvarer. Offentliggørelsen sker uden nævnelser af enkeltvirksomheders navne.

§ 5. Monopoltilsynet kan undersøge priser og avancer i private erhvervsvirksomheder, brugsforeninger og andre andelsforeninger på områder, hvor tilsynet finder, at der er behov for en offentlig redegørelse for prisdannelsen.

Stk. 2. Forinden undersøgelsen i henhold til stk. 1 iværksættes, skal monopoltilsynet forhandle med vedkommende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer om grundlaget for undersøgelsen.

Stk. 3. Forinden der gives meddelelse til offentligheden om resultatet af undersøgelser i henhold til stk. 1, skal monopoltilsynet give de pågældende enkeltvirksomheder, foreninger eller brancheorganisationer lejlighed til at udtale sig herom. Efter anmodning offentliggøres de således indhentede udtalelser i forbindelse med meddelelsen fra monopoltilsynet.

*Gældende bestemmelser.**Forslag.*

§ 4. Indtil 1. september 1971 må priser, takster og honorarer for statslige og kommunale leverancer og ydelser kun forhøjes med beløb, der medgår til dækning af de i § 5, stk. 1, nr. 1, nævnte omkostningsstigninger. Det samme gælder takster for gas, el og telefon, selv om leverandøren er en privat virksomhed. Bestemmelsen i 1. pkt. gælder dog ikke priser m. v. for leverancer og ydelser, der i henhold til lovgivningen skal godkendes af folketingets finansudvalg, og heller ikke kommunale ydelser, hvortil der ydes statsrefusion.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan undtage fra bestemmelserne i stk. 1, 1. og 2. pkt., hvor der alene er tale om omlægning af priser, takster og honorarer, uden at det samlede provenu forhøjes.

Stk. 3. For leverancer og ydelser vedrørende

el,
gas og biprodukter i forbindelse med fremstilling heraf,
fjernvarme,
offentlig trafik og transport, herunder havneafgifter,
telefon- og telekommunikation,
radio- og fjernsynsspredning,
renovation og for
læge-, tandlæge- og dyrlægeydelser,

hvor priser, takster og honorarer fastsættes eller godkendes af staten eller af en kommune, må vedkommende myndighed fra 1. september 1971 ikke fastsætte eller godkende forhøjelser, der overstiger de i § 5, stk. 1, nr. 1, omhandlede omkostningsstigninger, forinden den fra monopoltilsynet har indhentet en udtalelse med en vurdering af forhøjelsen under hensyn til pris- og indkomstudviklingen i samfundet.

Stk. 4. Udtalelser i henhold til stk. 3 offentliggøres af monopoltilsynet.

§ 5. Virksomheder inden for industri, håndværk og handel må ved erhvervsmæssigt salg af varer her i landet ikke forhøje de den 28. februar 1971 lovlige priser med mere, end hvad der medgår til dækning af omkostningsstigninger, der er indtruffet efter denne dato, og som er en følge af:

Gældende bestemmelser.

- 1) højere indkøbspriser for færdigvarer, råvarer, hjælpestoffer og emballage samt højere betaling for serviceydelse, herunder transport, leveret af andre virksomheder, og forsikringer,
- 2) stigninger i offentlige takster og afgifter,
- 3) øgede afskrivninger på nyinvesteringer, dog kun inden for de skattemæssigt tilladte rammer,
- 4) lejeforhøjelser i henhold til leje- og boliglovgivningen og øgede lejeudgifter i forbindelse med en virksomheds flytning,
- 5) lønforbedringer, der er fastlagt i ordinært fornyede kollektive overenskomster, idet prisforhøjelser dog ikke vil kunne foretages for den andel af en lønstigning, der ifølge overenskomsten kan modregnes. For områder, der ikke er omfattet af overenskomster, forholdes som for nærmest tilsvarende ordinært fornyede kollektive overenskomster.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1 kan virksomhederne forhøje priserne med beløb, som monopoltilsynet tidligere har godkendt, men som ikke tidligere er indregnet i priserne.

Stk. 3. Ved fald i de i stk. 1, nr. 1 og 2, nævnte omkostninger skal priserne nedsættes tilsvarende.

Stk. 4. Monopoltilsynet kan for bestemte virksomheder undtage fra bestemmelserne i stk. 1 og 3. Endvidere kan tilsynet undtage brancher eller vareområder fra bestemmelserne i stk. 1 og 3, hvor varens karakter, produktions- eller markedsforholdene taler derfor, samt i sådanne tilfælde, hvor gældende overenskomster er ordinært fornyet i tiden fra 22. september 1970 til 1. marts 1971 eller har fastlagt lønstigninger, der er udløst i denne periode.

§ 6. For erhvervsmæssigt salg af varer her i landet og erhvervsmæssig levering af tjeneste- og transportydelser her i landet kan monopoltilsynet for indtil 6 måneder bestemme:

- 1) at de på en bestemt dato gældende priser, takster eller honorarer ikke må forhøjes, eller
- 2) at de på en bestemt dato gældende priser, takster eller honorarer ikke må for-

Forslag.

§ 6. For erhvervsmæssigt salg af varer her i landet og erhvervsmæssig levering af tjeneste- og transportydelser her i landet kan monopoltilsynet for indtil 6 måneder for bestemte vare- og ydelsesområder, hele brancher eller enkeltvirksomheder bestemme:

- 1) at de på en bestemt dato gældende priser, takster, honorarer eller avancer ikke må forhøjes, eller

Gældende bestemmelser.

- højes med mere end nærmere angivne beløb eller procenter, eller
- 3) at nærmere angivne priser, takster eller honorarer ikke må overskrides.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan, efter at de pågældende enkeltvirksomheder, brancheorganisationer eller foreninger har haft lejlighed til at udtale sig herom, forlænge eller ændre de i henhold til stk. 1 fastsatte bestemmelser for indtil 6 måneder ad gangen.

Stk. 3. Denne paragraf gælder ikke priser, takster og honorarer, der fastsættes eller godkendes af staten eller af en kommune.

§ 7. Ved behandling af sager, hvor der søges dispensation efter § 5, stk. 4, 1. pkt., samt ved fastsættelse af bestemmelser i henhold til § 6 lægges kostprisprincippet i almindelighed til grund. Desuden tages der hensyn til virksomhedernes:

- 1) effektivitet, således at effektive virksomheder får dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance, og
- 2) kapacitetsudnyttelse, således at unormalt lav kapacitetsudnyttelse ikke kan begrunde prisforhøjelse.

§ 8. Virksomheder inden for industri, håndværk og handel, som for salg af varer

Forslag.

- 2) at de på en bestemt dato gældende priser, takster, honorarer eller avancer ikke må forhøjes med mere end nærmere angivne beløb eller procenter, eller
- 3) at nærmere angivne priser, takster, honorarer eller avancer ikke må overskrides.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan inden for det af stk. 1 omfattede område efter forhandling med de pågældende enkeltvirksomheder, brancheorganisationer eller foreninger bestemme, at der ved beregningen af priser, takster, honorarer og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan, efter at de pågældende enkeltvirksomheder, brancheorganisationer eller foreninger har haft lejlighed til at udtale sig herom, forlænge eller ændre de i henhold til stk. 1 fastsatte bestemmelser for indtil 6 måneder ad gangen.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse for priser og avancer, der fastsættes eller tilkendegives for videresalg i efterfølgende omsætningsled.

Stk. 5. Denne paragraf gælder ikke priser, takster og honorarer, der fastsættes eller godkendes af staten eller af en kommune.

§ 7. Ved fastsættelse af forskrifter i henhold til § 6 lægges kostprisprincippet i almindelighed til grund. Desuden tages der hensyn til virksomhedernes:

- 1) effektivitet, således at effektive virksomheder får dækning for nødvendige direkte omkostninger og et rimeligt bidrag til dækning af indirekte omkostninger og nettoavance, og
- 2) kapacitetsudnyttelse, således at unormalt lav kapacitetsudnyttelse ikke kan begrunde prisforhøjelse.

§ 8. Såfremt monopoltilsynet inden for et vare- eller ydelsesområde eller en branche konstaterer urimelige priser, takster eller honorarer, påhviler det tilsynet at bringe forholdet til ophør ved foranstaltninger i medfør af § 6.

Stk. 2. Et forhold anses i almindelighed som omfattet af stk. 1, hvis der foreligger

Gældende bestemmelser.

her i landet fastsætter eller tilkendegiver priser eller avancer for videresalg i efterfølgende omsætningsled, skal anmelde disse og ændringer heri til monopoltilsynet. Anmeldelse skal ske snarest muligt og senest samtidig med, at priserne meddeles de efterfølgende omsætningsled.

Stk. 2. Virksomheder, der har fastsat videresalgspriser eller -avancer, må ikke uden monopoltilsynets godkendelse forhøje disse, såfremt der i de nye videresalgspriser eller -avancer indregnes en højere procentvis bruttoavance for de efterfølgende omsætningsled end den bruttoavance, der var indregnet i de tidligere fastsatte videresalgspriser for samme eller tilsvarende vare.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan undtage fra bestemmelserne i stk. 1 og 2.

§ 9. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om fakturering og om mærkning eller skiltning med pris, såfremt tilsynet efter en undersøgelse i henhold til § 3 finder sådanne foranstaltninger egnede til at fremme konkurrencen.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om prisangivelse ved annoncering, mærkning og skiltning med henblik på salg af varer, for hvilke købesummen betales i afdrag.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan endvidere fastsætte de regler om klassificering, sortering og lignende, der er nødvendige i forbindelse med fastsættelsen af priser, takster eller honorarer i henhold til § 6.

Stk. 4. Regler efter stk. 1-3 fastsættes efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer.

§ 10. Med hensyn til varer, der af fabrikanten, importøren eller grossisten sælges i detailsalgspakning, kan monopoltilsynet efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer fastsætte regler om mængdeangivelse på pakningen.

§ 11. Virksomheder, som er omfattet af loven, skal kunne dokumentere grundlaget

Forslag.

priser, takster og honorarer, som overstiger, hvad der kan fastsættes efter § 7.

Stk. 3. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 kan undlades, såfremt varens eller ydelsens karakter eller betydning i omsætningen taler derfor.

§ 9. Virksomheder inden for industri, håndværk og handel, som for salg af varer her i landet fastsætter eller tilkendegiver priser eller avancer for videresalg i efterfølgende omsætningsled, skal anmelde disse og ændringer heri til monopoltilsynet. Anmeldelse skal ske snarest muligt og senest samtidig med, at priserne meddeles de efterfølgende omsætningsled. Monopoltilsynet kan fritage for anmeldelsespligten.

§ 10. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om mærkning eller skiltning med pris, om fakturering og om dokumentation for prisberegningen, såfremt tilsynet finder sådanne foranstaltninger nødvendige af kontrolhensyn i forbindelse med et indgreb efter § 6 eller egnede til at fremme konkurrencen.

Stk. 2. Monopoltilsynet kan fastsætte regler om prisangivelse ved annoncering, mærkning og skiltning med henblik på salg af varer, for hvilke købesummen betales i afdrag.

Stk. 3. Monopoltilsynet kan endvidere fastsætte de regler om klassificering, sortering og lignende, der er nødvendige i forbindelse med fastsættelsen af forskrifter i henhold til § 6.

Stk. 4. Regler efter stk. 1-3 fastsættes efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer.

§ 11. Med hensyn til varer, der af fabrikanten, importøren eller grossisten sælges i detailsalgspakning, kan monopoltilsynet efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer fastsætte regler om mængdeangivelse på pakningen.

Gældende bestemmelser.

for deres prisfastsættelse. I modsat fald kan monopoltilsynet kræve priserne nedsat til beløb, som monopoltilsynet finder bedst stemmende med bestemmelserne i §§ 5-7.

§ 12. Med hensyn til monopoltilsynets beføjelser til at kræve oplysninger m. v. og med hensyn til klage over tilsynets afgørelser finder reglerne i § 15, jfr. § 20, og § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Handelsministeren bestemmer, på hvilken måde monopoltilsynet skal bekendtgøre sine afgørelser i henhold til loven.

§ 13. Loven omfatter ikke løn- og arbejdsforhold. Monopoltilsynet kan dog kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om forhold omfattet af § 5, stk. 1, nr. 5.

Stk. 2. Loven omfatter heller ikke omsætning eller udlejning af fast ejendom, vandforsyning, forsikring, bankers og sparekassers renteberegning samt handel med værdipapirer og udnyttelse af ophavsrettigheder og immaterielle ejendomsrettigheder.

Stk. 3. Ved monopoltilsynets godkendelse af de priser, der er omhandlet i § 4, stk. 1 og 2, i lov om afsætning af danske landbrugsvarer m. m., gælder §§ 5 og 7.

§ 14. Overtrædelse af § 4, stk. 1, 2. pkt., § 5, stk. 1 og 3, og § 8, stk. 1 og 2, samt overtrædelse af forskrifter, der udfærdiges af monopoltilsynet i medfør af § 6, stk. 1 og 2, § 9, stk. 1-3, og § 10, straffes med bøde eller hæfte. I forskrifterne gives oplysning om, at straffen for overtrædelse af disse efter loven er bøde eller hæfte.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der undlader at meddele oplysninger, som afkræves ham i henhold til § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, jfr. monopollovens § 15.

Stk. 3. Den, som i forhold, der er omfattet af loven, meddeler monopoltilsynet eller monopol-ankenævnet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold af betydning for den pågældende sags afgørelse, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Forslag.

§ 12. Med hensyn til monopoltilsynets beføjelser til at kræve oplysninger m. v. og med hensyn til klage over tilsynets afgørelser finder reglerne i § 15, jfr. § 20, og § 18 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. De af monopoltilsynet i henhold til loven fastsatte generelle bestemmelser bekendtgøres i Statstidende.

§ 13. Loven omfatter ikke løn- og arbejdsforhold. Monopoltilsynet kan dog til brug ved administrationen af loven kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om lønforhold.

Stk. 2. Loven omfatter heller ikke omsætning eller udlejning af fast ejendom, vandforsyning, forsikring, bankers og sparekassers renteberegning samt handel med værdipapirer og udnyttelse af ophavsrettigheder og immaterielle ejendomsrettigheder.

§ 14. Med bøde eller hæfte straffes den, der

- 1) overtræder § 9,
- 2) undlader at efterkomme et påbud eller overtræder et forbud udstedt efter § 3 eller § 6, stk. 1 og 2, eller
- 3) undlader at meddele oplysninger, som afkræves ham efter § 12, stk. 1, og § 13, stk. 1, jfr. monopollovens § 15.

Stk. 2. Den, som i forhold, der er omfattet af loven, meddeler monopoltilsynet eller monopol-ankenævnet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier forhold af betydning for den pågældende sags afgørelse, straffes med bøde eller hæfte, medmindre strengere straf er forskyldt efter borgerlig straffelov.

Gældende bestemmelser.

Stk. 4. Er overtrædelse begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

Stk. 5. Ved behandlingen af sager i henhold til denne paragraf anvendes reglerne i lov om rettens pleje, kapitel 69, i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

§ 15. Loven træder i kraft straks ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Lov nr. 180 af 25. maj 1966 om indseende med priser ophæves. De i medfør af prisindseendeloven fastsatte bestemmelser og trufne afgørelser forbliver i kraft, og overtrædelser heraf straffes efter § 14.

Stk. 3. § 24 i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger ophæves.

Stk. 4. Forslag om revision af loven fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1972-73.

Forslag.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

Stk. 5. Ved behandlingen af sager i henhold til denne paragraf anvendes reglerne i lov om rettens pleje, kapitel 69, i samme omfang som i sager, der påtales af statsadvokaten.

§ 15. Loven træder i kraft den 24. februar 1974.

§ 16. Lov nr. 115 af 2. april 1971 om priser og avancer ophæves.

Stk. 2. Bestemmelser fastsat i henhold til § 6, stk. 1 og 2, i lov nr. 115 af 2. april 1971 forbliver i kraft indtil 6 måneders dagen for deres udstedelse, medmindre de forinden ophæves.

Stk. 3. Bestemmelser fastsat i henhold til §§ 9 og 10 i lov nr. 115 af 2. april 1971 eller opretholdt ved dennes § 15, stk. 2, forbliver i kraft, indtil de ophæves.

Stk. 4. Overtrædelse af de i stk. 2 og 3 nævnte bestemmelser straffes med bøde eller hæfte. § 14, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.